

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2012.6.15.
COM(2012) 292 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A
TANÁCSNAK**

**Első jelentés az egyes nemzeti műszaki szabályoknak a valamely másik tagállamban
jogszerűen forgalmazott termékekre történő alkalmazására vonatkozó eljárások
megállapításáról és a 3052/95/EK határozat hatályon kívül helyezéséről szóló,
2008. július 9-i 764/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazásáról**

(EGT-vonatkozású szöveg)

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A
TANÁCSNAK**

**Első jelentés az egyes nemzeti műszaki szabályoknak a valamely másik tagállamban
jogszerűen forgalmazott termékekre történő alkalmazására vonatkozó eljárások
megállapításáról és a 3052/95/EK határozat hatályon kívül helyezéséről szóló,
2008. július 9-i 764/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazásáról**

(EGT-vonatkozású szöveg)

TARTALOMJEGYZÉK

1.	BEVEZETÉS	4
2.	HÁTTÉR	4
2.1.	A kölcsönös elismerés elve	5
2.2.	A 764/2008/EK rendelet	5
3.	A 764/2008/EK RENDELET ALKALMAZÁSA 2009–2012 KÖZÖTT	7
3.1.	Termékinformációs kapcsolattartó pontok létrehozása.....	7
3.2.	A termékek listájának elkészítése	7
3.3.	A tagállamok által küldött értesítések	8
3.4.	A tagállamok éves jelentései.....	9
3.5.	A kölcsönös elismeréssel foglalkozó tanácsadó bizottság ülései.....	10
4.	INFORMÁCIÓSZOLGÁLTATÁS	11
4.1.	Iránymutatások.....	11
4.2.	Útmutató a Szerződésnek az áruk szabad mozgását szabályozó rendelkezéseinek alkalmazásához	12
4.3.	Konferenciák, szemináriumok és kerekasztal-beszélgetések.....	12
5.	A RENDELET BETARTÁSA.....	12
6.	KÖVETKEZTETÉSEK	12

1. BEVEZETÉS

A 764/2008/EK rendelet¹ (a továbbiakban: kölcsönös elismerésről szóló rendelet vagy rendelet) 12. cikkének (3) bekezdése szerint a Bizottságnak rendszeresen meg kell vizsgálnia e jogi eszköz alkalmazását.

A kölcsönös elismerésről szóló rendelet alkalmazásáról szóló ezen első bizottsági jelentés számos forrásból táplálkozik: kellőképpen figyelembe veszi a kölcsönös elismeréssel foglalkozó tanácsadó bizottság eddig tartott három ülésének² eredményeit, a rendelet 6. cikkének (2) bekezdése és 7. cikkének (2) bekezdése értelmében a tagállamok által a Bizottságnak küldött értesítéseket, a rendelet 12. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok által a Bizottságnak küldött éves jelentésekben³ szolgáltatott információkat, a tagállami termékinformációs kapcsolattartó pontok⁴ által szolgáltatott adatokat, az érdekelték egyéni véleményeit, valamint a Bizottsághoz beérkezett idevágó panaszokat, petíciókat és parlamenti kérdéseket.

A rendelet a nem harmonizált területen határozza meg egyrészt a nemzeti hatóságok, másrészt pedig a valamely tagállamban már jogszerűen forgalmazott terméket egy másik tagállamban értékesíteni kívánó vállalkozások jogait és kötelezettségeit arra az esetre, ha a hatáskörrel rendelkező hatóságok a termék tekintetében a nemzeti műszaki szabályokkal összhangban korlátozó intézkedéseket szándékoznak hozni. Az általános megítélés szerint a jogszabály hasznos, és hozzájárult a kölcsönös elismerés elvének fokozott tudatosításához. A rendelet csökkentette azon gazdasági szereplők terheit, amelyek egy másik tagállamban már jogszerűen forgalmazott terméket kívánnak egy másik tagállamban forgalomba hozni.

A jelentés igazolja, hogy a rendelet általában véve megfelelő módon működik, és egyelőre nem szükséges módosítani azt. Megállapítja továbbá, hogy a rendelet alkalmazásával összefüggő nehézségek láthatóan koncentráltan kapcsolódnak bizonyos termékkategóriákhoz.

2. HÁTTÉR

Az áruk EU-n belüli szabad mozgása még mindig számos műszaki akadályba ütközik. Ilyenek akkor fordulnak elő, amikor a nemzeti hatóságok olyan nemzeti szabályokat alkalmaznak, amelyek a más tagállamokból érkező, ott jogszerűen gyártott és/vagy forgalmazott termékek által teljesítendő követelményeket állapítanak meg (pl. azok rendeltetése, formája, mérete, tömege, összetétele, megjelenése, címkézése és csomagolása tekintetében). Hacsak ezek a szabályok nem másodlagos uniós jogszabály végrehajtására szolgálnak, olyan műszaki akadályt képeznek, amelyre az EUMSZ 34. és 36. cikke vonatkozik. Ez akkor is így van, ha a szabályok megkülönböztetés nélkül valamennyi termékre – a külföldi és a belföldi termékekre egyaránt – vonatkoznak.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 764/2008/EK rendelete (2008. július 9.) az egyes nemzeti műszaki szabályoknak a valamely másik tagállamban jogszerűen forgalmazott termékekre történő alkalmazására vonatkozó eljárások megállapításáról és a 3052/95/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (EGT-vonatkozású szöveg) (HL L 218., 2008.21.13., 21. o.).

² Erre a három ülésre 2009. március 4-én, 2010. november 19-én és 2011. november 30-án került sor.

³ Ezek a jelentések a 2009. május 13-tól (a kölcsönös elismerésről szóló rendelet hatálybalépésének napjától) 2011. december 31-ig tartó időszakot ölelik fel.

⁴ A termékinformációs kapcsolattartó pontokat a rendelet 9. cikke hozta létre, feladataikat pedig a 10. cikk határozta meg.

2.1. A kölcsönös elismerés elve

Az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatából eredő kölcsönös elismerés elve⁵ az egyik olyan eszköz, amely a belső piacon az áruk szabad mozgását biztosítja. A kölcsönös elismerés azokra a termékekre vonatkozik, amelyek nem tartoznak a uniós harmonizációs jogszabályok hatálya alá, illetve a termékek olyan vonatkozásaira, amelyek e jogszabályok hatályán kívül esnek.

A kölcsönös elismerés elvének értelmében a különféle nemzeti műszaki szabályok továbbra is együtt léteznek a belső piacon belül. A tagállamok azonban elvben nem tilthatják meg területükön az olyan áruk értékesítését, amelyeket egy másik tagállamban jogszerűen gyártottak vagy forgalmaznak, még akkor sem, ha ezen árukat a saját áruikra vonatkozó előírásoktól eltérő műszaki vagy mennyiségi előírások szerint gyártották. A tagállamok csak nagyon szigorú feltételek mellett térhetnek el ezen elvtől, és hozhatnak olyan intézkedéseket, amelyek megtiltják vagy korlátozzák az ilyen áruk nemzeti piacukra jutását.

Így a nem harmonizált területen a kölcsönös elismerés elve egy szabályból és egy kivételből áll:

- az általános szabály az, hogy a rendeltetési tagállamban a nemzeti műszaki szabály létezése ellenére a másik tagállamban jogszerűen gyártott és/vagy forgalmazott termékek élvezik az EU működéséről szóló szerződésben garantált szabad mozgás alapjogát;
- a kivétel pedig az, hogy ez a jog a más tagállamban jogszerűen gyártott és/vagy forgalmazott termékeket nem illeti meg akkor, ha a rendeltetési tagállam bizonyítani tudja, hogy alapvető fontosságú az érintett termék vonatkozásában, hogy saját műszaki szabályokat írjon elő, az EUMSZ 36. cikkében leírt indokok (a közérkölc, a közrend, a közbiztonság, az emberek, az állatok és a növények egészségének és életének védelme stb.) vagy a Bíróság ítélkezési gyakorlatában kialakított, feltétlenül érvényesítendő követelmények alapján, valamint az arányosság elvének betartása mellett.

2.2. A 764/2008/EK rendelet

Egészen a közelmúltig a kölcsönös elismerés elvének megvalósítását jelentős mértékben akadályozta a bizonyítási teherhez kapcsolódó jogbizonytalanság. Többek között ezért fogadta el az EU az egyes nemzeti műszaki szabályoknak a valamely másik tagállamban jogszerűen forgalmazott termékekre történő alkalmazására vonatkozó eljárások megállapításáról és a 3052/95/EK határozat hatályon kívül helyezéséről szóló 764/2008/EK rendeletet.

A rendelet nem fedi le a kölcsönös elismerés elve alkalmazásának teljes területét, de ez nem is volt szándék. Ehelyett megállapítja azokat a szabályokat és eljárásokat, amelyeket a tagállamok illetékes hatóságainak akkor kell követniük, ha a tagállami

⁵

Az elv a Bíróság híres, *Cassis de Dijon*-ügyben hozott, 1979. február 20-i ítéletéből ered (a 120/78. sz. *Rewe-Zentral* ügy (EBHT 1979., 649. o.), és az áruk belső piaca új fejlődésének alapját képezte. Noha kezdetben ezt a Bíróság ítélkezési gyakorlata kifejezetten nem említette, mára teljes mértékben elismert [lásd pl. a C-110/05. sz., Bizottság kontra Olaszország ügy (EBHT 2009., I-519. o.) 34. pontját].

műszaki szabályok alapján olyan határozatot hoznak vagy szándékoznak hozni, amely hátrányosan érintené egy valamely másik tagállamban jogszerűen forgalmazott és az EUMSZ 34. cikkének hatálya alá tartozó termék szabad mozgását.

A nemzeti hatóságok ezért kötelesek alkalmazni a rendeletet, amennyiben a meghozandó közigazgatási határozat:

- (1) egy másik tagállamban jogszerűen forgalmazott termékre vonatkozik;
- (2) olyan termékre vonatkozik, amely nem tartozik harmonizált uniós jogszabály hatálya alá;
- (3) címzettjei gazdasági szereplők;
- (4) műszaki előíráson alapul; és
- (5) közvetlen vagy közvetett hatására a terméket:
 - a) tilos forgalomba hozni;
 - b) át kell alakítani, vagy további vizsgálatot kell rajta végezni, mielőtt forgalomba lehetne hozni vagy forgalmazni lehetne; vagy
 - c) ki kell vonni a forgalomból.

A rendelet a bizonyítás terhére azon tagállam hatóságaira rója, amely a piacra lépést el kívánja utasítani. A hatóságoknak írásban kell megadniuk a pontos műszaki vagy tudományos indokokat, amelyek alapján meg kívánják tagadni a termék nemzeti piacukra való lépését. A rendelet lehetőséget ad a gazdasági szereplőnek arra, hogy megvédje álláspontját, és megalapozott érveket nyújtson be az illetékes hatósághoz.

Azzal, hogy a rendelet minden tagállamban egy vagy több termékinformációs kapcsolattartó pont kialakításáról rendelkezik, csökkenti a vállalkozások azon kockázatát is, hogy termékeik nem jutnak be a rendeltetési tagállam piacára.

A rendelet alapvető szemlélete az átláthatóságot és a hatékonyságot egyesíti: a vállalkozások és nemzeti hatóságok közötti információcsere átláthatóságát, valamint az ellenőrzések és vizsgálatok felesleges megkettőzésének elkerülése által elért hatékonyságot. A vállalkozások és a hatóságok közötti, megelőzési céllal folytatott párbeszéd, amely teljes mértékben kihasználja a szabad mozgással kapcsolatos problémák megelőzésére, illetve békés és hatékony rendezésére szolgáló eszközöket, a rendelet alapmechanizmusának tekinthető.

A kölcsönös elismerésről szóló rendelet fő értékének főként azt tekintik, ahogy ez a jogi eszköz az információk költségét csökkentette (például azáltal, hogy a tagállami műszaki szabályokat könnyebben elérhetővé tette a kkv-k számára), és ezáltal megkönnyítette az áruk szabad mozgása és a kölcsönös elismerés elvének⁶ kiaknázását.

⁶ Lásd: Pelkmans, J., „*Mutual recognition: rationale, logic and application in the EU internal goods market*” (Kölcsönös elismerés: alapvető értelme, logikája és alkalmazása az EU belső áru piacán), a

A kölcsönös elismerésről szóló rendelet mind a 27 tagállamban hatályban van. E jelentés írásakor az EGT-megállapodás alapján való elfogadása még függőben van. Noha a kölcsönös elismerés elve az EU és Törökország közötti kapcsolatokban is érvényesül⁷, a kölcsönös elismerésről szóló rendelet alkalmazása nem kötelező⁸.

3. A 764/2008/EK RENDELET ALKALMAZÁSA 2009–2012 KÖZÖTT

A vizsgált időszakban a Bizottság elsősorban, de nem kizárólag a tagállamok által hozzá intézett értesítések és jelentések révén kísérte figyelemmel a rendelet alkalmazását. A tanácsadó bizottság üléseit is megszervezte.

A Bizottság ezenkívül célirányos intézkedéseket is tett annak érdekében, hogy a kölcsönös elismerés elvét és a kölcsönös elismerésről szóló rendeletet szélesebb körben ismertté tegye az egységes piacon.

3.1. Termékinformációs kapcsolattartó pontok létrehozása

A 9. cikk (1) és (2) bekezdése előírja, hogy a tagállamok jelöljenek ki termékinformációs kapcsolattartó pontokat, a Bizottság pedig tegye közzé és rendszeresen frissítse a kapcsolattartó pontok elérhetőségi adatait is tartalmazó listát.

3.2. A termékek listájának elkészítése

A 12. cikk (4) bekezdése azt írja elő a Bizottságnak, hogy tegye közzé azon termékek nem kimerítő listáját, amelyek nem tartoznak az uniós harmonizációs jogalkotás hatálya alá.

A termékinformációs kapcsolattartó pontok elérhetőségi adatait közzétették a Hivatalos Lapban⁹. Az uniós harmonizációs jogszabályok hatálya alá nem tartozó termékek listáját tartalmazó adatbázissal együtt ezeket a Bizottság most már online is elérhetővé¹⁰ tette azzal a céllal, hogy megkönnyítse a gazdasági szereplők, a termékinformációs kapcsolattartó pontok és a tagállamok illetékes hatóságai közötti információcserét.

„Ökonomische Analyse des Europarechts: Primärrecht, Sekundärrecht und die Rolle des EuGH” (Az európai jog gazdasági elemzése: elsődleges jog, másodlagos jog és az Európai Bíróság szerepe) című, 2010. március 24–26-án megrendezett XII. Travemündei Szimpóziumon elhangzott előadás.

⁷ A kölcsönös elismerés elvének a Törökországban jogszerűen gyártott és/vagy forgalmazott termékek tekintetében való kötelező alkalmazásának alapja a vámunió végső szakaszának megvalósításáról szóló, 1995. december 22-i 1/95 EK–Törökország társulási tanácsi határozat (HL L 35., 1996.2.13., 1. o.) 5–7. cikke, amelyek az EU és Törökország között a mennyiségi korlátozásokkal azonos hatású intézkedések megszüntetéséről rendelkeznek. Az 1/95 határozat 66. cikke értelmében az 5–7. cikket a végrehajtásuk és a vámunió hatálya alá tartozó termékekre vonatkozó alkalmazásuk tekintetében az Európai Unió Bíróságának vonatkozó határozataival összhangban kell értelmezni. A Bíróságnak az EUMSZ 34. és 36. cikkével összefüggő kérdésekre vonatkozó ítélezési gyakorlatából – különösen a *Cassis de Dijon* ügyben hozott ítéletből – eredő elvek ezért az EU tagállamaira és Törökországra is vonatkoznak.

⁸ Mindazonáltal Törökország a közelmúltban vállalta, hogy elindítja a belső eljárást a kölcsönös elismerésnek a nem harmonizált területeken való érvényesüléséről szóló rendelettervezetének elfogadása érdekében.

⁹ A termékinformációs kapcsolattartó pontok elérhetőségi adatait először a Hivatalos Lap 2009. augusztus 7-i HL C 185. számában tették közzé a 6–12. oldalon.

¹⁰ <http://ec.europa.eu/enterprise/intsub/a12/>.

3.3. A tagállamok által küldött értesítések

A rendelet 6. cikkének (2) bekezdése és 7. cikkének (2) bekezdése megállapítja a nemzeti hatóságok azon kötelezettségét, hogy értesíteniük kell a gazdasági szereplőket és a Bizottságot a 2. cikk (1) bekezdésében említett olyan határozatokról¹¹ és egyéb határozatokról, amelyek ideiglenesen felfüggesztik a termék forgalmazását. A rendelet 2009. május 13-i hatálybalépésétől 2011. december 31-ig tartó időszakban a Bizottság 1 524 értesítést kapott a 6. cikk (2) bekezdése alapján, a 7. cikk (2) bekezdése alapján viszont egyet sem.

Ezen értesítések 90 %-a nemesfém tárgyra vonatkozott, a fennmaradó rész pedig különféle termékekre: élelmiszerekre (vagy élelmiszer-adalékanyagokra/gyógyszerekre), energiatárolókra és elektromos berendezésekre.

Eddig hét tagállamból érkeztek értesítések. Az értesítések közül 1 378 azonban egyetlen tagállamból érkezett, és nemesfém tárgyra vonatkozott.

Miként a 3.4. pontban részletesen szerepel, a Bizottság szerint ez arra utal, hogy a tagállamok nem értesítik az általuk hozott összes olyan határozatról, amely a rendelet 6. cikkének (2) bekezdésének és 7. cikkének hatálya alá tartozik.

A nemesfémekre vonatkozó értesítések nagy száma a Bizottság szerint azzal magyarázható, hogy számos tagállamban régóta fennálló, állandó ellenőrző szervek (nemesfémvizsgáló intézetek) léteznek, amelyek kifejezetten a nemesfémek vizsgálatára, fémjelzésére és ellenőrzésére szakosodtak.

Emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság a múltban két különböző javaslatot is tett a nemesfém tárgyra vonatkozó nemzeti jogszabályok harmonizálására. Az első¹² 1975-ben nyújtotta be, és 1977-ben vonta vissza. A legutóbbit¹³ 1993-ben nyújtotta be. Több tagállam (amely kötelező fémjelzési rendszert alkalmaz) mereven ellenezte ezeket a javaslatokat, és még a módosított javaslat ellen is sokan tiltakoztak 1994-ben való benyújtását követően. Mivel a következő évek során nem sikerült megállapodásra jutni, a Bizottság 2005. március 24-én visszavonta javaslatát.

A Bíróság későbbiekben hozott, idevágó ítéletei¹⁴ egyértelművé tették, hogy a valamely tagállamban a függetlenség biztosítékaival szolgáló szerv által a fogyasztóknak megfelelő tájékoztatást nyújtó fémjellel jogszerűen ellátott nemesfém

¹¹ Azaz az olyan közigazgatási határozatokról, amelyek közvetlen vagy közvetett hatása a szóban forgó termék vagy terméktípus forgalomba hozatalának megtiltása, a termék vagy terméktípus átalakítása vagy további vizsgálata, mielőtt azt forgalomba lehetne hozni vagy forgalomban lehetne tartani, vagy a termék vagy terméktípus forgalomból való kivonása.

¹² Proposition de directive du Conseil concernant le rapprochement des législations des états membres relatives aux ouvrages en métaux précieux, COM/1975/607/végleges, 1975. december 1. (HL C 11., 1976.1.16., 2. o.).

¹³ Javaslat – A Tanács irányelve a nemesfém tárgyról, COM(93) 322 végleges, 1993. október 14.; módosította: Módosított javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a nemesfém tárgyról, COM(94) 267 végleges, 1994. június 30.

¹⁴ A legfontosabb ügyek: a Bíróság által C-220/81. sz. ügyben, a Timothy Frederick Robertson és mások elleni büntetőeljárásban 1982. június 22-én hozott ítélet, a Bíróság által a C-293/93. sz. ügyben, a Ludomira Neeltje Barbara Houtwipper elleni büntetőeljárásban 1994. szeptember 15-én hozott ítélet (EBHT 1994., I-04249. o.), és a Bíróság által a C-30/99. sz., Bizottság kontra Írország ügyben 2001. június 21-én hozott ítélet (EBHT 2001., I-04619. o.).

tárgyak másik tagállamban történő forgalmazását engedélyezni kell. A rendeltetési tagállamban gyártott termékekre nyomott jóváhagyott fémjelek és a más tagállamokból behozott termékekre nyomott, azonos típusú fémjelek között¹⁵ tilos a különbségtétel.

Harmonizált uniós jogszabályok hiányában a nemesfém tárgyak tagállamok közötti szabad mozgását a kölcsönös elismerésnek a *Houtwipper* ügyben hozott ítélettel¹⁶ lefektetett alapjait követve lehet biztosítani. Következésképpen a Bizottság jelenleg nem tervezi, hogy ezen a területen további harmonizációra tegyen javaslatot.

Ami az élelmiszereket, élelmiszer-adalékanyagokat és gyógyszereket illeti, tekintettel az e területen elért részleges harmonizációra, lehetnek különbségek a tagállamok jogszabályai között (pl. a tekintetben, hogy egyes termékeket gyógyszerként vagy élelmiszerként sorolnak be a különböző tagállamokban, az étrend-kiegészítők gyártásához vitaminokon és ásványi anyagokon kívül más anyagokat is felhasználnak-e stb.). Ezek olyan tényezők lehetnek, amelyek befolyásolhatják e termékek szabad mozgását. Ezekben az ágazatokban további harmonizálás van tervbe véve.

3.4. A tagállamok éves jelentései

A rendelet 12. cikkének (1) bekezdése szerint a tagállamok évente jelentést küldenek a Bizottságnak a rendelet alkalmazásáról. A jelentésben szerepelnie kell legalább annak, hogy hány és milyen terméktípusra vonatkozó írásbeli értesítést küldtek ki a 6. cikk (1) bekezdése alapján; megfelelő információknak a 6. cikk (2) bekezdése alapján meghozott határozatokról, ideértve a határozat indokolását és az érintett termékek típusát is; valamint a 6. cikk (3) bekezdése szerint meghozott határozatok számának, amelyek az eredeti tervek szerint elmarasztalóak lettek volna, de amelyeket végül nem fogadtak el, valamint az érintett termékek típusának.

Eddig a tagállamok három ilyen jelentést küldtek a Bizottságnak: az első jelentés a rendelet 2009 májusától 2010 májusáig terjedő időszakban való alkalmazására terjedt ki, a második a 2010-től 2011-ig terjedő hasonló időszakot vizsgálta, egy kiegészítő jelentés pedig a 2011. december 31-ig terjedő időszakot. A jelentéseket a továbbiakban a naptári évekhez kell igazítani.

A fent megadott információkon kívül a Bizottság a következőkre tett javaslatot:

- azon termékek és/vagy ágazatok típusainak vizsgálata, amelyekkel kapcsolatban a rendeletet a legtöbbször alkalmazták;
- a termékinformációs kapcsolattartó pontok felépítésére és működésére vonatkozó tájékoztatás (személyzeti kérdések, a megkeresések száma és jellege, a felmerült problémák stb.);

¹⁵ A kérdésre vonatkozó további részletesebb információkért lásd az alábbi 4.1. pontban említett, „A kölcsönös elismerésről szóló rendelet alkalmazása nemesfém tárgyakra” című, iránymutatásokat tartalmazó dokumentumot.

¹⁶ A C-293/93. sz. ügy. Lásd a 14. lábjegyzetet.

- a rendelet alkalmazása során tapasztalt nehézségek értékelése és a lehetséges fejlesztésekre vonatkozó javaslatok; továbbá
- a rendelet által a kölcsönös elismerés elvének gyakorlati érvényesülésre gyakorolt hatás értékelése.

A jelentésekből a következő lényeges tanulságok vonhatók le:

- (1) A tagállamok szinte egyhangúlag kedvezően vélekedtek arról, hogy a rendelet mennyire hatékonyan tudatosítja a kölcsönös elismerés elvét az EU-n belüli kereskedelemben részt vevő vállalkozásokban.
- (2) A határozatok, tájékoztatáskérések és a nemzeti hatóságokhoz érkező panaszok többsége bizonyos árukategóriákra vonatkozik: nemesfém tárgyakra, élelmiszerekre, élelmiszer-adalékanyagokra és étrend-kiegészítőkre, építőipari termékekre, műtrágyákra, gépjárműalkatrészekre, elektromos készülékekre és forrásvízre.
- (3) Ezek alapján megerősíthető, hogy a nemzeti hatóságok nem mindig tájékoztatják a Bizottságot az általuk hozott kedvezőtlen határozatokról. Ennek több oka is lehet:
 - egyes decentralizált közigazgatású tagállamokban a regionális és a helyi szervek hozhatnak – és hoznak is – olyan kedvezőtlen határozatokat, amelyekről nem tájékoztatják sem a központi kormányzatot (amely az éves jelentéseket készíti), sem a Bizottságot,
 - úgy tűnik, még mindig van némi félreértés a rendelet hatályát¹⁷ és a többi uniós jogszabállyal¹⁸ való kapcsolatát illetően; így több, az egyes tagállamok által hozott kedvezőtlen határozatot nem vettek figyelembe a rendelet 2. cikkének (1) bekezdésében említett határozatok között, és azokról nem tájékoztatták a Bizottságot.

Emellett a vállalkozások, a termékinformációs kapcsolattartó pontok és a nemzeti hatóságok egyaránt gyakran említik: némi bizonytalanság övezi azt a kérdést, hogy a kölcsönös elismerés elvét miként és mikor kell alkalmazni a gyakorlatban. Ennek a problémának a megoldására az alábbi 4. pontban részletezett további tájékoztatás tűnik a megfelelő módszernek. A Bizottság ezennel emlékeztet arra, amiről a rendelet 6. cikkének (2) bekezdése és 7. cikkének (2) bekezdése rendelkezik, miszerint ha a nemzeti hatóságok a kölcsönös elismerésről szóló rendelet hatálya alá eső határozatot hoznak, arról kötelesek a gazdasági szereplőt és a Bizottságot egyidejűleg tájékoztatni.

3.5. A kölcsönös elismeréssel foglalkozó tanácsadó bizottság ülései

A rendelet 13. cikke alapján létrehozott tanácsadó bizottság eddigi három ülésén a Bizottság és a tagállamok¹⁹ képviselői a rendelet alkalmazásával összefüggő kérdéseket vitattak meg.

¹⁷ Különösen egyes tagállamokban az előzetes engedélyezési eljárások tekintetében (amelyekre a rendelet éppen ezért nem terjed ki).

¹⁸ Elsősorban a 2001/95/EK irányelvvel (az általános termékbiztonságról szóló irányelv).

¹⁹ Továbbá 2011 óta az EFTA.

Az első három ülés legfontosabb vitatémái a következők voltak: a Bizottság által készített iránymutatások (lásd az alábbi 4.1. pontot), a termékinformációs kapcsolattartó pontok szerepe, a rendelet hatálya alá tartozó termékek listája, a tájékoztatási kötelezettségekkel kapcsolatos kérdések, a rendelet alkalmazása során tapasztalt nehézségek és a rendelet 11. cikkében említett telematikai hálózat által a termékinformációs kapcsolattartó pontok és/vagy a tagállamok illetékes hatóságai közötti információcserére vonatkozóan biztosított lehetőségek értékelése.

4. INFORMÁCIÓSZOLGÁLTATÁS

A Bizottság iránymutatásokat dolgozott ki a rendelet bizonyos ágazatokban való alkalmazásához, és egyéb lépéseket is tett azzal a céllal, hogy jobban érvényesítse a kölcsönös elismerés elvét és javítsa a kölcsönös elismerésről szóló rendelet alkalmazását.

4.1. Iránymutatások

A Bizottság a tanácsadó bizottság tagjainak kérésére és közreműködésével iránymutatások sorozatát készítette el (jelenleg 9 létezik), amelyek gyakorlati tájékoztatást nyújtanak a rendelet egyes konkrét kérdésekben való alkalmazásáról. Ezek a következőkre terjednek ki:

- a 98/34/EK irányelv és a kölcsönös elismerésről szóló rendelet közötti összefüggés,
- a kölcsönös elismerésről szóló rendelet alkalmazása nemesfém tárgyakra,
- a 2001/95/EK irányelv és a kölcsönös elismerésről szóló rendelet közötti összefüggés,
- a kölcsönös elismerésről szóló rendelet alkalmazása étrend-kiegészítőkre,
- a kölcsönös elismerésről szóló rendelet alkalmazása kábítószerekre és pszichotrop anyagokra,
- a kölcsönös elismerésről szóló rendelet alkalmazása előzetes engedélyezési eljárásokra,
- a kölcsönös elismerésről szóló rendelet alkalmazása fegyverekre és lőfegyverekre,
- a kölcsönös elismerésről szóló rendelet alkalmazása műtrágyákra és táptalajokra, valamint
- a kölcsönös elismerésről szóló rendelet alkalmazása CE-jelölés nélküli építési termékekre.

A Bizottság ezeket az indikatív, jogilag nem kötelező erejű dokumentumokat a kölcsönös elismerésről szóló weboldalon²⁰ is közzétette. A dokumentumokat, melyek célja, hogy „felhasználóbarát” iránymutatást adjanak a rendelet alkalmazásáról, frissíteni fogják a tagállamok, hatóságok és vállalkozások tapasztalataival és információival.

4.2. Útmutató a Szerződésnek az áruk szabad mozgását szabályozó rendelkezéseinek alkalmazásához

A kölcsönös elismerés elvének alkalmazása az áruk szabad mozgására vonatkozó elvek alapvető ismeretét igényli. A Bizottság közzétette „Az áruk szabad mozgása. Útmutató a Szerződésnek az áruk szabad mozgását szabályozó rendelkezéseinek alkalmazásához” című dokumentumot, amelyben elsősorban a kölcsönös elismerés elvét magyarázza el, és összefoglalja a Bíróság e témával leginkább összefüggő ügyeiben hozott ítéleteit. A dokumentum elérhető a Bizottságnak a nem harmonizált ágazatban érvényesülő szabad mozgásról szóló weboldalon²¹.

4.3. Konferenciák, szemináriumok és kerekasztal-beszélgetések

2009 óta 12 szemináriumra került sor a Bizottság szervezésében vagy részvételével a belső piacon érvényesülő kölcsönös elismerésről és a kölcsönös elismerésről szóló rendelet alkalmazásáról. A legfontosabb résztvevők a tudományos világból és a kölcsönös elismerés által leggyakrabban érintett gazdasági ágazatokból érkeztek. A nemzeti hatóságok támogatták, hogy rendszeresen tartsanak ilyen szemináriumokat.

5. A RENDELET BETARTÁSA

A jelentésben vizsgált időszak alatt sem a Bíróság nem hozott a témával kapcsolatos ítéletet, sem a kölcsönös elismerésről szóló rendelet alkalmazására vonatkozó jogsértési eljárásra nem került sor.

Mivel a rendelet az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogalkotási aktusa, valamennyi tagállamban azonnal és közvetlenül végrehajtandó. Miként a rendelet előírja, a hatálya alá tartozó határozatoknak meg kell határozniuk a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket, hogy a gazdasági szereplők keresetet nyújthassanak be az illetékes nemzeti bíróságnál vagy törvényszéknél. Így a Bizottság véleménye szerint a rendelet konkrét helyzetekben való helyes alkalmazásával összefüggő ügyekkel az illetékes nemzeti szerveknek kell foglalkozniuk, bár nincs eleve kizárva a Bizottság esetleges fellépése.

6. KÖVETKEZTETÉSEK

A fentiek fényében megállapítható, hogy a kölcsönös elismerésről szóló rendelet bizonyos vonatkozásai folyamatos nyomon követést igényelnek, és további tisztázásra is szorulhatnak.

²⁰ <http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/free-movement-non-harmonised-sectors/mutual-recognition/>.

²¹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/free-movement-non-harmonised-sectors/index_en.htm.

A fenti 3.3. és 3.4. pontban említett egyes árukategóriáktól eltekintve az Európai Bizottság a következő kérdéseket illetően javasolja, hogy a kölcsönös elismeréssel foglalkozó tanácsadó bizottság révén rendszeres és szoros nyomon követésre kerüljön sor:

- az annak bizonyítása során felmerülő nehézségek, hogy egy terméket egy másik tagállamban jogszerűen forgalmazzanak,
- az annak meghatározása során felmerülő nehézségek, hogy mely jogi rendelkezéseket kell alkalmazni és melyek az illetékes nemzeti hatóságok,
- az eltérő vizsgálati módszerek, amelyekre a tagállamok hagyatkoznak, és azok lehetséges kompatibilitása a kölcsönös elismerés során, továbbá
- az előzetes engedélyezési eljárások szerepe.

A rendelet alkalmazására vonatkozó információkat figyelembe véve a Bizottság jelenleg nem tartja szükséges a rendelet módosítását.

Mindazonáltal a Bizottság hangsúlyozni szeretné az amelletti elkötelezettségét, hogy továbbra is figyelemmel kísérrje a kölcsönös elismerés különösen fontos területét az egységes piacon a következők révén: a) a tájékoztatás javítása és képzésfejlesztés; b) a szabad mozgással kapcsolatos problémák megelőzésére, illetve békés és hatékony rendezésére szolgáló eszközök igénybe vétele, és c) szükség esetén az uniós jog által a törvénytelen akadályok felszámolására biztosított lehetőségek igénybe vétele.

Ennek értelmében a Bizottság azt javasolja, hogy a kölcsönös elismerés meglévő uniós jogi kerete működésének elemzése céljából a 2012–2017 közötti időszakban a tanácsadó bizottság folytassa a fent említett területekre tartozó témák vizsgálatát és megvitatását. Amennyiben a kölcsönös elismerésről szóló rendelet alkalmazásában nagyobb gyakorlati jelentőségű eltérések merülnének fel a tagállamok között, a Bizottság beavatkozása biztosra vehető.

Végül hangsúlyozni kell, hogy általánosságban a kölcsönös elismerés, közelebbről pedig magának a rendeletnek az alkalmazása nem mindig jelent megoldást arra, hogy biztosított legyen az áruk szabad mozgása az egységes piacon. Továbbra is a harmonizáció az egyik leghatékonyabb eszköz mind a gazdasági szereplők, mind a nemzeti hatóságok számára.

A Bizottság a rendelet 12. cikkének (3) bekezdése szerint ezért továbbra is figyelemmel kíséri a rendelet alkalmazását és hatásait, és a 764/2008/EK rendelet alkalmazásáról szóló következő jelentésében értékeli, hogy szükség van-e módosításokra a jövőben.

xxx

A Bizottság felkéri az Európai Parlamentet, a Tanácsot, valamint az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságot, hogy vegyék tudomásul ezt a jelentést.